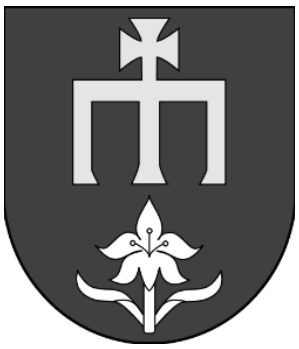
Łukasz Domański
Studenckie Koło Naukowe Inżynierii Rolniczej
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
- opiekun naukowy dr Krzysztof Kapela

GOSPODAROWANIE ODPADAMI W POLSCE W LATACH 2013-2015 NA PRZYKŁADZIE GMINY SKÓRZEC

Streszczenie
Celem artykułu była analiza wpływu ustawy z dn. 25 stycznia 2013 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na gospodarowanie odpadami w Polsce na przykładzie gminy Skórzec. Z gminy pobrane zostały trzy „Analizy stanu gospodarki odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Skórzec" kolejno z 2013, 2014 i 2015 roku. Dodatkowo użyto wielu informacji dotyczących sytuacji gospodarowania odpadami na terenie całego kraju. Ostatecznie wynikiem analizy jest stwierdzenie, iż gospodarka odpadami po zmianach wprowadzonych w 2013 roku jest sprawniejsza, gdyż lepiej można nią zarządzać. Wprowadzono wiele regulaminów, wymogów dotyczących gospodarowania różnego typu odpadami.

Wstęp

Gospodarka odpadami to szereg procesów związanych ze zbieraniem, przetwarzaniem oraz nadzorem tego typu działań, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów, działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami. Aktualnie jest to najpoważniejszy problem dotyczący współczesnej cywilizacji. Przykładem gospodarowania odpadami w Polsce jest gmina Skórzec (ryc. 1), położona w województwie mazowieckim, w powiecie siedleckim. Sąsiaduje z gminami: Domanice, Kotuń, Siedlce, Wiśniew oraz Wodynie.

Ryc. 1. Herb gminy Skórzec
Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Herb_gminy_Skórzec

Gospodarkę odpadami w Polsce regulują cztery podstawowe akty prawne: Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach; Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych; Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarki niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

Materiał i metoda

Od 2013 roku każda gmina zobowiązana jest do wykonywania corocznych analiz dotyczących gospodarowania odpadami. Zawarte tam są wszelkie informacje dotyczące działań związanych z pobieraniem opłat za wykonane usługi, przedstawieniem wydatków związanych z gospodarką odpadami, przedstawieniem ilości odebranych odpadów, ilości złożonych przez mieszkańców deklaracji etc. Każda gmina w drodze przetargu zobowiązana jest wybrać przedsiębiorstwo, które zapewni odbiór odpadów od mieszkańców i przetransportuje je do odpowiednich miejsc składowisk, czy utylizacji.

Tab. 1. Zestawienie pochodzące z Analizy Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Skórzec (rok 2013 obejmuje tylko 6 miesięcy – od 1 lipca 2013 r.)

Lata	Liczba zameldowanych mieszkańców	Ilość złożonych deklaracji	Ilość osób ujętych w deklaracjach	%
2013*	7769	1804	6851	88.18
2014	7774	1804	6851	88.13
2015	7087	1893	6833	96.42

Badania wykazują, iż w deklaracjach ujętych jest średnio ok. 91% zameldowanych mieszkańców gminy Skórzec. Ilość osób zadeklarowanych maleje, jest to prawdopodobnie związane z malejącą liczbą mieszkańców gminy. Problematyka gospodarki odpadami jest bardzo obszerna. Od długiego czasu jest to jednym z największych problemów dzisiejszego świata (tab. 1). Kłopotliwe jest zarówno składowanie zebranych odpadów, jak również ich utylizacja, czy recykling. Ustawa z dn. 25 stycznia 2013 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach bardzo usprawniła prace związane z gospodarką odpadami. Postawione wymogi, których kategorycznie należy przestrzegać rozjaśniły wiele kwestii dotąd niewyjaśnionych. Każda komórka gminy ma jasno przydzielone obowiązki oraz prawa związane z odpadami. Ilość odbieranych od mieszkańców odpadów jest ciągle monitorowana. Minister Środowiska w swoim

rozporządzeniu z dn. 26 czerwca 2012 ustalił pewne poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych. Z analizy dostępnych materiałów wynika, iż gmina Skórzec spełniła te wymagania w 2014 i 2015 roku (tab. 2).

Tab. 2. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 26 czerwca 2012 r.

Papier, metal, plastik, szkło.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]					
Lata	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Zobowiązanie	10	12	14	16	18	20
Gmina Skórzec	-	**9,9**	**21,4**	**21,3**	-	-

Jak wynika z przeprowadzonych badań ilość odpadów odbieranych od mieszkańców gminy Skórzec stale wzrasta. Powodem tego są coraz bardziej dogodne warunki odbioru odpadów od mieszkańców, obniżenie opłat za produkowane odpady, co skutkuje zwiększeniem chęci mieszkańców do oficjalnego oddawania odpadów oraz segregacji (tab. 3). Najbardziej pozytywnym skutkiem dla środowiska jest fakt, iż od 2013 roku tworzy się coraz mniej tzw. „dzikich składowisk" sytuowanych najczęściej w lasach lub na łąkach.

Tab. 3. Ilość odebranych odpadów w kolejnych latach

ODPADY	2013* [Mg]	2014 [Mg]	2015 [Mg]
KOMUNALNE	287,3	549,7	687,5
SZKŁO	44,78	82,4	73,2
PLASTIK	31,41	53,7	65,8
METAL	-	3,2	1,5
BIODEGRAD.	0,78	3,3	10,1
INNE	33,34	54,8	65,6
SKRATKI	-	5,0	-

Każdemu przedsięwzięciu towarzyszą pewne koszty, które należy ponieść. Gmina otrzymuje pieniądze od mieszkańców w postaci opłat przeliczanych na każdą osobę w gospodarstwach domowych, które musi spożytkować na opłacenie odbioru odpadów przez daną firmę (tab. 4).

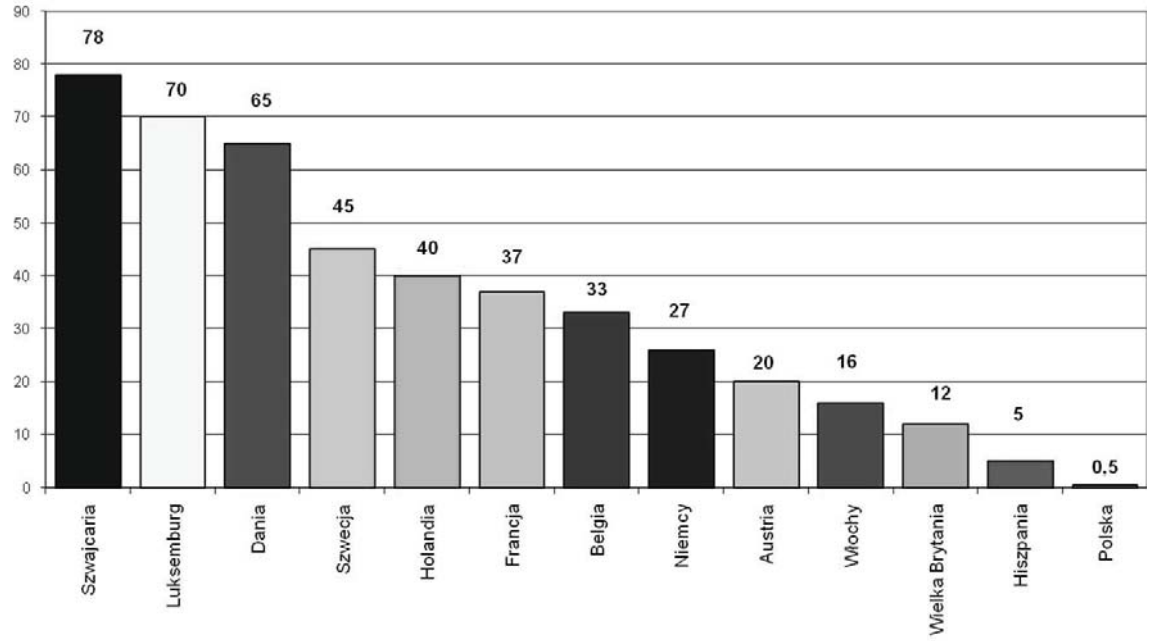
Tab. 4. Zestawienie wydatków ponoszonych w związku z gospodarką odpadami na terenie gminy

Czynności	Koszty [zł]		
	2013 *	2014	2015
Odbiór i zagospodarowanie odpadów	112 005,00	287 649,00	315 769,40
Wynagrodzenie pracowników	49 307,70 zł	50 867,00	72 079,00
Oprogramowanie i obsługa informatyczna	4 428,00 zł	–	–
Kampania informacyjna	1 500,00 zł	–	–
Materiały i usługi	3 300,00 zł	–	–
Opracowanie dokumentacji na rekultywację wysypiska i PSZOK	10 086,00 zł	–	–
Wysłane upomnienia	–	3 294,00	2 928,00
Koszty Ogółem	**180 626,70**	**341 810,00**	**390 774,40**

Wyniki

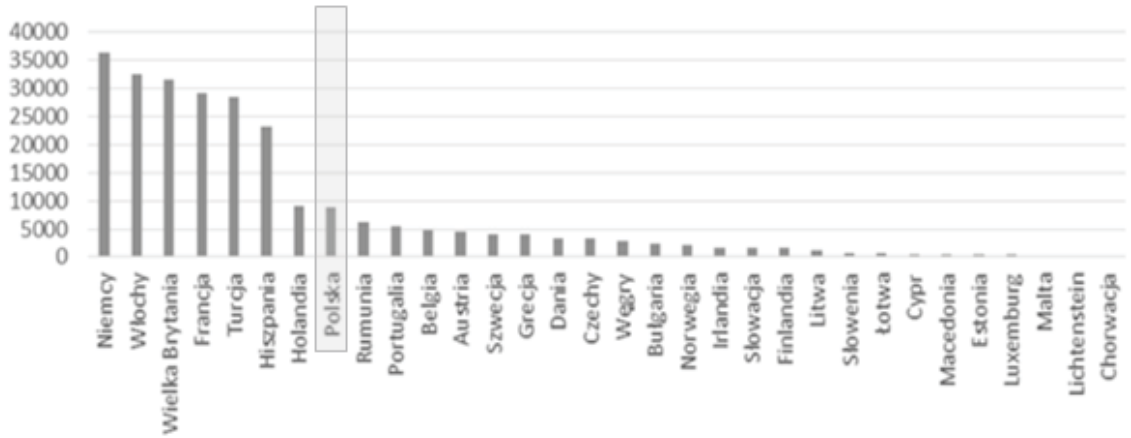
Aktualnie gospodarka odpadami w Polsce jest bardzo usprawniona, w porównaniu z latami przed 2013 rokiem. Ustawa z dn. 25 stycznia 2013 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła wiele klarowności, jasno przedstawia kto i jakie obowiązki powinien wykonywać. Zostało narzuconych wiele zasad, norm, regulaminów i wytycznych na działania i pracę związane z gospodarowaniem odpadami. Odbieranie odpadów, ich ilość są cały czas monitorowane, dzięki czemu jesteśmy bardziej świadomi tego, jak złe gospodarowanie odpadami może negatywnie wpływać na ludzi i środowisko. Obowiązek prowadzenia wszelkich spisów, sporządzania ankiet utrzymuje wszelkie działania na rzecz gospodarowania odpadami w zwięzłym i skrupulatnym działaniu. Analizy są jawne i zawierają wszystkie najważniejsze informacje. Ludność jest motywowana do segregacji odpadów, jawnemu oddawaniu odpadów odpowiednim firmom poprzez obniżone opłaty za odbiór odpadów, dogodne, comiesięczne ich odbieranie, worki do segregacji w cenie opłat. Skutkuje to większą świadomością społeczeństwa, a w wyniku tego poprawą stanu środowiska. Świadomi mieszkańcy gminy, znający wszelkie zasady i mechanizmy gospodarki odpadami chętnie stosują się do wszelkich wytycznych, dzięki czemu odnotowuje się spadek ilości dzikich wysypisk, nielegalnych wywozów śmieci.

Istnieje wiele możliwości recyklingu i utylizacji odpadów. Większa ich ilość pozwala na wykorzystanie tych wszystkich możliwości. Jednym ze sposobów utylizacji odpadów jest spalanie. W zależności od tego, w jakich warunkach się to odbywa spalanie ma wpływ na środowisko przyrodnicze. W Polsce spalaniu poddaje się niespełna 1% zbieranych odpadów (ryc. 2).

Ryc. 2. Klasyfikacja Polski pod względem spalania odpadów na tle innych krajów

W Polsce wytwarza się dość dużo odpadów w gospodarstwach domowych. Z danych z 2010 roku wynika, iż Polska plasuje się na 8 miejscu pod względem ilości wytwarzanych odpadów, na tle innych krajów europejskich (ryc. 3) (Foks i in., 2016).

Ryc. 3. Klasyfikacja krajów europejskich pod względem ilości wytwarzanych odpadów w gospodarstwach domowych
Źródło: www.eko-logis.com.pl

Wnioski

Podsumowując, stan gospodarki odpadami w Polsce jest dobry i ciągle się polepsza. Głównymi problemami są kształtowanie świadomości obywateli, sposoby ograniczania ilości produkowanych odpadów, brak miejsc do składowania odpadów, koszty utylizacji, czy transportu. Świadomość obywateli jest coraz większa, ludzie posiadając większy dostęp do informacji publicznych na temat ilości wytwarzanych odpadów, uzyskanych i poniesionych przez gminy kosztów chętniej współpracują z samorządami, podporządkowując się wytycznym zawartym w aktach prawnych. Można łatwo zaobserwować poprawę stanu okolicznego środowiska. Czystsze lasy, łąki sprzyjają środowisku i poprawiają warunki, w jakich żyjemy. Gmina Skórzec jest idealnym przykładem na dobry stan gospodarki odpadami w Polsce. Co roku, skrupulatnie sporządzane są analizy stanu gospodarki odpadami, do mieszkańców w razie potrzeby wysyłane są upomnienia, wszelkie informacje na temat gospodarki odpadami są ogólnodostępne. Wielkim sukcesem tej gminy jest niemal 100% zadeklarowanie się zameldowanych mieszkańców gminy selektywnej zbiórki odpadów.

Piśmiennictwo

1. *Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Skórzec za 2013r.* Gmina Skórzec, 08-114 Skórzec, ul Siedlecka 3.
2. *Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Skórzec za 2014r.* Gmina Skórzec, 08-114 Skórzec, ul Siedlecka 3.
3. *Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Skórzec za 2015r.* Gmina Skórzec, 08-114 Skórzec, ul Siedlecka 3.
4. Giel R., Klimek M., Plewa M. (2014), *Analiza porównawcza gospodarki odpadami w Polsce i innych krajach europejskich*. Logistyka, 6, DVD nr 3.
5. Foks R., Moskwik K., Styś T. (2016), *Rynek gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce. Perspektywa 2030.* Wydawnictwo Instytut Sobieskiego, Warszawa, s. 13-41.

Źródła internetowe

1. *Polska gospodarka odpadami w świetle innych państw europejskich*. www.eko-logis.com.pl., dostęp 30.03.2016.
2. www. https://pl.wikipedia.org/wiki/Herb_gminy_Skórzec, dostęp 30.03.2016.

Liczba znaków ze spacjami: 14 904